

Broedpoging van een paar boerenzwaluwen met hybride partner Boerenzwaluw x Huiszwaluw.

Het komt regelmatig voor dat kruisingen van Boerenzwaluw x Huiszwaluw *Hirundo rustica* x *Delichon urbica* worden waargenomen of vastgesteld. Bij het ringen van nestjongen worden nu en dan in een nest een of meerdere hybride jongen aangetroffen. Ook vangsten van dergelijke kruisingen op gemeenschappelijke slaappleatsen worden regelmatig gemeld (bron: www.boerenzwaluw.nl). Waarnemingen van adulte hybriden die deelnemen aan het broedproces zijn echter zeldzaam. In mei 2025 werd in Renkum een broedpaar van de boerenzwaluw waargenomen waarvan het vrouwtje een hybride was. Helaas is de broedpoging in een vroegtijdig stadium mislukt.

De melding op Waarneming.nl werd gedaan door Joost Ruijsch in het Bezoekerscentrum Renkums Beekdal in Renkum waar zijn vrouw werkzaam is. Hij heeft op 23 mei 2025 een hybride boerenzwaluw x huiszwaluw waargenomen die samen met een partner bezig was met nestbouw. Het betrof de renovatie van een oud nest. Een van die partners was een hybride en wel het vrouwtje. De mannelijk partner was een zuivere boerenzwaluw. De beschrijving van de hybride was: zwaluw met witte stuit, kortere vleugels en staart, okerkleurige keel, geen borstband. Deze beschrijving komt overeen met het uiterlijk van een dergelijke kruising. (zie foto's 1 en 2). Op verzoek heeft Joost de activiteiten rond dit nest en de vogels gevolgd om dit bijzondere broedgeval te documenteren.

Foto's 1 en 2. Borst en kop resp. stuit en staart van een eerstejaars hybride zwaluw. Ringvangst op slaappleats 23-8-2019 te Elburg. Foto's: Bennie van den Brink.

Hieronder de historie van zijn waarnemingen:

23-5-2025 Eerste waarneming zwaluwkruising op

nest. <https://waarneming.nl/observation/352080740/>

30-5-2025 Vogel gefotografeerd, man gezien met strootje in snavel. Dit nest was er een jaar eerder al op die plaats dus het betreft een kleine

renovatie. <https://waarneming.nl/observation/353363508/>

2-6-2025 Even 5-10 minuten gekeken maar niets gezien op het nest.

9-6-2025 Met telefoon op stok filmpje gemaakt. Nest was leeg en niet bekleed met veertjes, alleen strootjes. Geen zwaluw gezien op nest.

20-6-2025 Broedende gewone boerenzwaluw op nest aangetroffen. Nog niet gekeken of er daadwerkelijk eieren in liggen. Geen tweede zwaluw in de buurt gezien.

10-7 -2025 is mijn vrouw nog ter plaatse geweest, maandag 7-7 ook. Het nest is nu in gebruik door twee boerenzwaluwen die net jongen hadden. Geen kruising meer gezien helaas.

Hieronder de twee foto's die gemaakt zijn van het hybride vrouwtje op het nest.

Foto's 3 en 4. Vrouwtje hybride boerenzwaluw x huiszwaluw bezig met nestbouw. Renkum 30 mei 2025. Foto's: Joost Ruijsch.

Waarnemingen van hybride zwaluwen komen regelmatig voor. Er zijn waarnemingen bekend uit het hele land en het buitenland. Ook worden nu en dan nestjong-kruisingen aangetroffen in nesten van boerenzwaluwen. Dat betekent dat de vaders huiszwaluwen moeten zijn die een vrouwtje boerenzwaluw hebben bevrucht. Zie voor alle uitgebreide gegevens omtrent hybride boerenzwaluwen op www.boerenzwaluw.nl/onderzoek.

Vaak zijn kruisingen tussen verwante dieren niet vruchtbaar. Mogelijk is dat ook het geval geweest met dit betreffende vrouwtje. De man boerenzwaluw heeft haar als partner geaccepteerd en ze zijn samen met de nestbouw begonnen. Daarna liep het spaak. Wellicht heeft het mannetje gemerkt dat het vrouwtje niet in staat was om voor nageslacht te zorgen en heeft hij haar verstoten. Dat is jammer want we kunnen nu niet zien of ze eieren had gelegd en of die al of niet waren uitgekomen. Het mannetje heeft een ander vrouwtje verworven en daarmee een broedsel grootgebracht. Feit is dat de paarvorming met een hybride vrouwtjeszwaluw op niets is uitgelopen.

Met dank aan Joost Ruijsch voor zijn waarnemingen en medewerking om deze bijdrage te kunnen opstellen.

Bennie van den Brink.